

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno 38 din, polletno 20 din,
četrtno 11 din; inozemstvo 76 din
Poštno-čkovni račun številka 10.603
Reklamacije niso poštnine proste

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z PRILOGO „KMEČKO DELO“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška cesta 5
Telefon 21-13

Cene inseratom: Cela stran
2000 din, pol strani 1000 din, četrt
strani 500 din, osminka strani 250 din
in ena šestnajstinka strani 125 din
Mali oglasi posamezna beseda 1 din

Vojna v Albaniji in Afriki

Albanska fronta

Nobenih bistvenih sprememb na severnem in osrednjem odseku

Vreme se je čez božične praznike na vsej dolžini albanske fronte popravilo. Mraz je popustil in na severnih bojiščih so prenehali snežni viharji. Ako se vremenske prilike ne bodo poslabšale, se bo srditost grškega napadaja in italijanske obrambe na vsej fronti stopnjevala, ker je Grkom uspelo spraviti nova ojačenja v bojno črto.

Z zapadnega brega Ohridskega jezera na severu so skušale grške čete prodreti italijanske utrdbe, ki gredo od jezera proti vasi Linu (ki je v rokah Grkov) in važnemu cestnemu križišču Čukusu, ki je velikega pomena za nadaljnji razvoj grškega prodiranja, vendar niso uspeli. Italijanska obramba čisto na severu je postala zadnji čas tako močna, da bodo morali napeti Grki vse sile, ako bodo hoteli iz tega frontnega dela nadaljevati pohod proti mestu Elbasan.

V božičnih dneh so napadli Grki večkrat močno utrjene italijanske postojanke, ki obvladujejo dolini rek Škumbe ter Devoli. Napadi so bili izredno srditi in so se razvili na več višinskih točkah luti boji na nož. Italijanska obramba petrolejskih vrelcev v dolini ob reki Devoli je bila nenavadno trdovratna. Grške čete so bile pri vseh napadih zavrnjene.

Tudi Italijani so izvedli s svoje strani več napadalnih sunkov proti grškim postojankam, ki pa niso prav nič spremenili bojne črte na severu.

Prav tako je bila znatno zmanjšana grška ofenziva na osrednjem delu pred mestom Tepeleni in okrog Klisure brez probojnosti in odločitve. Položaj na frontni sredini se od našega zadnjega poročila bistveno ni spremenil.

Napredovanje Grkov na jugu

Na južnem frontnem odseku se Italijanom ni posrečilo z neprestanimi protinapadi zadržati grško prodiranje, ki se pomika nezadržno v severni smeri od пристanišča Himara. Ko so osvojili Grki Himaro, so napredovali še okrog 15 km proti severu v smeri Valone. Grške čete so stale 27. decembra pri Logari planini, ki je oddaljena v zračni črti od Valone komaj 20 kilometrov.

Pri Himari so ujeli Grki poveljnika drugega bataljona 2. bersaljerskega polka skupaj s štabom. Zajet je bil tudi 141. fašistovski bataljon z 29 častniki in 677 milicniki. Grkom je padlo v roke veliko vojnega materiala.

Grki se bližajo Valoni

Ker je usmerjeno prodiranje Grkov v osrednjem in južnem frontnem odseku proti pristanišču Valona, hočemo razložiti čitateljem velik pomen tega obmorskega mesta.

Iz vojaškega stališča je Valona ena najpomembnejših točk vzhodne obale Jadranskega morja. Važnost te postojanke je znala o niti Italija že leta 1914., ko je poslala svojo vojno mornarico v Valono in je s to zasedbo zaprla

Jadransko morje. Med vso svetovno vojno je služila Valona Italiji kot oporišče vseh njenih vojnih pohodov ter gibanj na Balkanskem polotoku. (Med svetovno vojno je bila Italija na strani Anglije ter Francije proti Nemčiji in Avstro-Ogrski.) Šele leta 1920. je Valono zopet vrnila Albaniji, a si je pridržala 5,7 kvadr. kilometrov obsežen otok Saseno, ki je visok 331 m in leži pred valonskim zalivom. Ta otok je bil za Italijo izhodišče vse njene balkanske politike do spomladi 1939, ko je zasedla vso Albanijo.

Valonski zaliv je zelo plitev ob vходу in ima dva pomola, od katerih se uporablja največ vzhodni. Ob njem je pa morje komaj globoko nekaj nad 3 m in se večje ladje ne morejo pred njim zasidrati. Tu je pozidano mesto Valona, ki ima ob morju značaj evropskega mesta, njegova notranjost pa je ostala še albanska.

Afriška bojišča

Boji za trdnjavo Bardija

Ko so pregnali Angleži iz ozemlja Egipta Italijane, je uspelo umikajočim se italijanskim četam, da so se zatele v italijanski Libiji v obmorsko trdnjavo Bardija.

Bardija je najvzhodnejše in prvo naravno libijsko pristanišče. Pri Bardiji je globok cestni zaliv, ki se je zajedel v 200 m visoko puščavno ploščad. Zaliv obdajajo rdečkaste in skoraj navpične skale. Čisto zgoraj na steni, daleč v gorju leži vas Bardija. V ozadju zaliva so v dolinski zarezi skladišča in lope. Bardija je važna trgovska postojanka za notranjost italijanske kolonije Libija.

Nad bardijskim zalivom vodi ob obali široka cesta, katero je dal zgraditi do egiptske meje med to vojno z letalom smrtno ponesrečeni italijanski maršal Balbo. Na vrhu je s ceste krasen razgled v gričevnato, kamenito in puščavsko Libijo.

V Bardiji sta za utrjenimi postojankami dve italijanski diviziji, ki sta pa popolnoma obkroženi in odrezani od še preostale vojske maršala Grazianija.

Božične praznike so porabili Angleži za priprave za zadnji naskok na Bardijo, pred katero so pripeljali najtežje topove na tovornih avtomobilih, katere so odvezli Italijanom v bitki pri Sidi Baraniju. Uporabljajo tudi italijanske premične cisterne. Italijansko letalstvo poskuša na vsak način preprečiti ta odločilni napad z bombardiranjem angleških čet, ki obkrožajo Bardijo.

V napadih na posamezne utrjene postojanke okrog Bardije sodelujejo poleg angleške pehote v veliki meri motorizirani odredi z učinkovito podporo letalstva in vojne mornarice.

Bombardirana libijska mesta — upori v Abesiniji

Angleška armada, ki je izvojevala bliskovito zmago pri Sidi Baraniju, ni v celoti zaposlena

Tri kilometre dalje od Valone so uredili Italijani pristanišče za albansko nafto, katero so izsledili v dolini reke Devoli pri Crioneru. Od tega kraja je zgradila Italija v letih 1933. do 1936. okoli 120 km dolg podzemski cevovod do Valone, po katerem priteka pri Crioneru po črpalkah iz zemeljskih globin črpana nafta.

Prvi italijanski parnik z albansko nafto je odpeljal v Italijo leta 1936. V Valoni lahko črpajo parniki nafto v tanke.

Če ogrožata angleška in grška mornarica ter letalstvo morje pred Valono, so Italijani uvoz albanske nafte morali zaustaviti. V zadnjih dneh je zašel tudi Crionero (ležišče nafte) v območje grških topov. Iz tega razloga je bilo tudi črpanje nafte v omenjenem kraju ustavljeno.

Ako bodo zasedli Grki Valono in Crionero ob reki Devoli, bodo gospodarili nad albansko nafto, ki je dajala Italiji mesečno 15.000 ton in je bil njen edini lastni petrolejski vir.

z obleganjem Bardije, ampak so njeni znatni deli na pohodu proti libijskemu važnemu obmorskemu mestu Tobruk.

Angleško letalstvo čnevno bombardira Tobruk, trdnjavo in veliko letališče Benito ter pristanišče Tripolis. Angleške bombnike podpira pri napadih vojna mornarica. Na ta način je Italijanom onemogočeno, da bi pošiljali iz notranjosti Libije ojačenja v Tobruk ali proti oblegani Bardiji.

Italijani pa nimajo opravka samo v severni Afriki, ampak že tudi v Abesiniji. Tam je zagrabilo na tisoče Abesincev za orožje, ki jim ga je dobavila Anglija. Abesinski uporniki ogrožajo na vseh knocih ter krajih Abesinije italijanske vojaške postojanke.

Italijani o važnosti Afrike za Anglijo

Italijansko časopisje se je razpisalo za Božič glede važnosti Afrike za Anglijo. Iz teh poročil posnamemo trditev, da sta morali Francija in Anglija pred vstopom Italije v vojno držati proti njej (Italiji) 1800 bombnikov in 600 lovskih letal. Italija mora zalagati svojo vzhodno Afriko po zračni poti, zato mora premagati italijansko letalstvo ogromne napore. Sredozemlje in Afrika sta bila od nekdaj italijanska življenjska prostora. Italijansko cesarstvo v Afriki se mora zdaj boriti z vsemi svojimi silami proti angleškemu imperiju (svetovnemu vladarstvu). Dokler bo imela Anglija v Afriki svoj močan ugled, ne bo mogoče zadati angleškemu imperiju odločilnega udarca. Britsko cesarstvo bi lahko ugasnilo v Evropi, živelo bi pa dalje v Afriki. Če pa bi prejel smrten udarec v Afriki, bi moralo umreti. Zato Anglija vedno bolj krepi svoje sile od Kaire na severu Afrike do mesta Capetown čisto na jugu s kolonialnimi četami. Toda Italija bo končno znala premagati tudi ta branik.